

Het Vouwkarton Platform Nederland stelt de mogelijkheid op prijs om input te leveren voor de consultatie over de implementatie van de Single Use Plastic Directive (Richtlijn (EU) 2019/904) (SUPD) in Nederland. Het Vouwkarton Platform verenigt in Nederland de vouwkarton verwerkende bedrijven, de toeleverende kartonfabrieken en overige toeleveranciers aan de sector.

Vanuit het Vouwkarton Platform onderschrijven we de doelstelling van de SUPD om plastic zwerfvuil in het milieu te verminderen. In onze reactie willen we erop wijzen dat de SUPD zodanig in Nederland dient te worden geïmplementeerd in nationale regelgeving dat de juiste manier van herwinning van grondstoffen via recycling van plastic producten voor eenmalig gebruik mogelijk wordt en dat ook voor het milieu optimale resultaten worden bereikt. Vanuit deze gedachte wil het Vouwkarton Platform een tweetal inhoudelijke aspecten van de voorgestelde regeling aan de orde stellen.

Definitie van hoogwaardige recycling

Vanuit het Vouwkarton Platform wijzen wij op het belang dat producten voor eenmalig gebruik na de gebruiksfase worden gerecycled en worden ingezet voor hoogwaardige toepassingen binnen de keten. Het gaat erom recyclebare en hernieuwbare producten met een lage milieuoetafdruk te leveren. Het Vouwkarton Platform herkent zich in het uitgangspunt van de Richtlijn dat recycling van kunststofproducten voor eenmalig gebruik het materiaalverbruik en de hoeveelheid afval vermindert. Het is hierbij belangrijk dat de definitie van "recyclebare" verpakking duidelijk, praktisch en afdwingbaar is. Deze definitie moet ook gericht zijn op het ontwerp voor hoogwaardige recycling en bereiken dat verpakkingen worden ingezameld, gesorteerd en gerecycled tot weer nieuwe producten.

De voorgestelde definitie van hoogwaardige recycling is echter contraproductief. De definitie zou namelijk rekening moeten houden met verschillen in recyclingprocessen tussen materialen. Dit omdat het toepassingsgebied van de SUPD niet alleen de volledig uit kunststof bestaande producten omvat, maar ook papier/karton verpakkingen met een daarop aangebrachte plastic coating of laag.

Het is belangrijk te melden dat de markt voor papierrecycling zeer goed functioneert. Papier is een circulair materiaal en hiervan gemaakte verpakkingen zijn in hoge mate recyclebaar en worden ook daadwerkelijk gerecycleerd. In Nederland ligt het recyclingpercentage van papier- en kartonverpakkingen op ca. 90%. Er is economische vraag naar gerecycled papier als secundaire grondstof, waardoor de vezels steeds als waardevolle grondstof in de keten kunnen blijven en zo weer kunnen worden gebruikt voor nieuwe producten. Van oudsher is het systeem van papier en karton erop gebaseerd dat een veelheid van producten kan worden gemaakt van de herwonnen vezels. De vezels kunnen na gebruik vele malen weer opnieuw worden ingezet en tegelijkertijd worden er waar nodig verse vezels aan het proces toegevoegd. Een bewezen waardevol en succesvol productie en recycling concept met hoge maatschappelijke waarde. Ook is er in de keten sprake van toepassing van verse vezels voor kritische gebruikstoepassingen met hoge veiligheidseisen en voorzorgen tegen microbiologische en chemische besmetting, zoals papieren blikken of verpakkingen voor bederfelijke levensmiddelen.

Het beperken van de recyclingopties voor bijvoorbeeld bekers van vezelmateriaal en voedselbakjes tot hetzelfde product (in een gesloten kringloop) zou volledig contraproductief zijn en niet weergeven hoe vezels in de praktijk worden gerecycleerd en aangewend.

Het voorgestelde tijdschema en de recyclingdoelstellingen zijn niet realistisch, gezien de problemen met gerecyclede inhoud in materialen die met levensmiddelen in aanraking komen en de hervorming van de recyclinginfrastructuur die nodig zou zijn om recycling met gesloten kringloop mogelijk te maken.

Het Vouwkarton Platform beveelt aan dat de voorgestelde definitie van hoogwaardige recycling wordt herzien in die zin dat papier voor recycling dient te worden gerecycleerd tot nieuwe op vezel gebaseerde producten, die op hun beurt weer kunnen worden gerecycleerd, waardoor de vezels in de kringloop blijven. Bovendien moeten de voorgestelde recyclingdoelstellingen in overeenstemming worden gebracht met de EU-wetgeving, zodat de tenuitvoerlegging op één lijn plaatsvindt. Voor vezelverpakkingen betekent dit een recyclingpercentage van 75% per 2025 en 80% per 2030, vastgesteld in de Richtlijn Verpakkingen en Verpakkingsafval (Richtlijn (EU) 2018/852).

Herbruikbare vs. Eenmalige verpakkingen

In het voorstel voor de implementatie van de SUPD worden herbruikbare verpakkingen gepresenteerd als het beste alternatief. De schijn kan ontstaan dat herbruikbare verpakkingen een minder groot milieueffect lijken te hebben in vergelijking met eenmalige verpakkingen. Wanneer echter het effect over de gehele levenscyclus van de verpakking in aanmerking wordt genomen, blijkt uit onderzoek, dat een herbruikbare verpakking uit milieuoogpunt zeker niet altijd de beste optie is. Dergelijke verpakkingen mogen niet zonder de context van het gebruik binnen de keten en als "op zichzelf staand" worden beschouwd. Immers ze moeten doorgaans worden vervoerd en gewassen voordat ze opnieuw kunnen worden gebruikt en deze impact op het milieu mag niet buiten de vergelijking van prestaties op milieugebied worden gehouden.

De kennis over de vergelijking tussen "Meermalen gebruik" en "Eenmalig gebruik" is ontleend aan een recent gepubliceerde levenscyclusanalyse (LCA), uitgevoerd door Ramboll. Uit de studie bleek dat het verpakkingssysteem voor eenmalig gebruik gebaseerd op vezels veel voordelen had ten opzichte van systemen voor meervoudig gebruik en zelfs een lagere CO₂afdruk had.

Het Vouwkarton Platform beveelt daarom bij het vergelijken van "herbruikbare versus eenmalige verpakkingen" het gebruik van een LCA-analyse als een noodzakelijkheid aan.